Elektronicznie podpisany przez:
Maria Wasilewska
dnia 14 stycznia 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-36/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 14 stycznia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii o prawidłowości sporządzenia planowanej kwoty długu Gminy Szypliszki.

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 7) art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących.

Skład Orzekający:
Maria Wasilewska - przewodnicząca
Małgorzata Rutkowska - członek kolegium
Izabela Chrulska - członek kolegium

Opiniuje pozytywnie
prawidłowość planowanej kwoty długu wynikającej z zaciągniętych zobowiązań, o których mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, **wskazując uwagi dotyczące wysokości planowanych nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątku.**

U z a s a d n i e n i e

Skład Orzekający opinię swoją sformułował w oparciu o uchwały:
- Nr VIII/46/2024 Rady Gminy Szypliszki z dnia 23 grudnia 2024 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Szypliszki na lata 2025-2035 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2025-2035:
- Nr VIII/47/2024 Rady Gminy Szypliszki z dnia 23 grudnia 2024 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Szypliszki na rok 2025.

Rada Gminy uchwałą Nr VIII/47/2024 ustaliła budżet na 2025 rok, a mianowicie:
- dochody ogółem 31.179.041 zł, *(bieżące 27.523.856 zł; majątkowe 3.655.185 zł);*
- wydatki ogółem 30.241.541 zł, *(bieżące 26.061.848 zł; majątkowe 4.179.693 zł);*
- nadwyżka budżetu 937.500 zł.

Planowaną nadwyżkę budżetu, jak wynika z zapisów §6 uchwały, gmina zamierza przeznaczyć na spłatę rat kredytów, co wypełnia dyspozycję z art. 212 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z zapisem §7 uchwały i przyjętym planem przychodów i rozchodów stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały, planowane rozchody ustalono w łącznej wysokości 937.500 zł (par. 992). Przychodów gmina nie planuje.

Podejmując uchwałę Nr VIII/46/2024 z dnia 23 grudnia 2024 roku Rada uchwaliła Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Szypliszki na lata 2025-2035 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2025-2035. Z przedstawionych danych (zał. nr 1 do uchwały) wynika, iż zadłużenie gminy na koniec 2025 roku będzie wynosiło 12.115.000 zł (kol. 6), co stanowi 38,85% planowanych dochodów na ten rok i 44,01% planowanych dochodów bieżących. W latach prognozy gmina nie planuje pozyskiwania nowych przychodów z tytułów zwrotnych (kol. 4.1). Cały zaciągnięty dług gmina zamierza spłacić do 2035 roku. We wszystkich latach zaprojektowano wydatki na obsługę długu (kol. 2.1.3). Budżety gminy planowane na lata 2026-2035 również wykazują nadwyżkę budżetu (kol. 3). Zabezpiecza ona rozchody budżetu z tytułu planowanych spłat

zaciągniętych wcześniej zobowiązań (kol. 5.1). Wykazane w Wieloletniej Prognozie Finansowej w poszczególnych latach dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących, co jest zgodne z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający stwierdza, iż z przedstawionych w prognozie wartości wynika, że w latach 2025-2035 nie zostanie naruszona relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W roku budżetowym 2025 wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosi 3,82% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy stanowiącym 12,69% (maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o plan III kwartału 2024 r. stanowi 15,36%). W pozostałych latach objętych prognozą porównanie tych wskaźników (kol. 8.1; kol. 8.3.1) wskazuje, że prognozę kwoty długu sporządzono z zachowaniem rezerw limitowych.
Przyjęty w prognozie plan zachowania powyższej relacji oparty jest przede wszystkim na założeniu realizacji nadwyżek operacyjnych (kol.7.1 tab. WPF), czyli dodatnich różnic między dochodami i wydatkami bieżącymi (sald operacyjnych spełniających reguły wydatkowe z art. 242 ustawy). Wielkość nadwyżki operacyjnej w 2025 roku została określona w wysokości 1.462.008 zł, w 2026 roku w wysokości 2.800.000 zł; w latach 2027-2028 na poziomie od 1.300.000 do 1.400.000 zł, zaś w kolejnych latach prognozy, tj. 2030-2035 na stałym poziomie 2.000.000 zł. Analiza danych historycznych w zakresie działalności bieżącej gminy przedstawia się następująco:
- *wykonanie 2022 roku 2.260.257,98 zł;*
- *wykonanie 2023 roku 374.686,44 zł;*
- *przewidywane wykonanie 2024 roku 27.542 zł.*
Średnia arytmetyczna sald z ostatnich 3 lat (uwzględniając przewidywane wykonanie 2024 roku) wynosi 887.495,47zł. Skład Orzekający przeanalizował również nadwyżki operacyjne w latach 2018-2021, które kształtowały się na poziomie od 745.607,17 zł do 1.426.992,18 zł. W kontekście danych historycznych, gdzie nadwyżki wykazują wyraźną tendencję spadkową (poza rokiem 2022), **wskazuje uwagę,** że ich wielkości zostały zaplanowane na zbyt wysokim poziomie. Dodatkowo w okresie objętym prognozą gmina planuje dochody ze sprzedaży majątku w 2025 roku w kwocie 894.000 zł. W załączniku objaśnień przyjętych wartości między innym wskazano działki, które były już proponowane do sprzedaży w 2024 roku. Z danych historycznych wynika, iż dochody te, tak jak i nadwyżki operacyjne mają tendencje spadkową i kształtowały się na poziomie od 1.834.160 zł (2022 r.) do 72.300 zł (stan na koniec listopada 2024 r.) do Skład orzekający stwierdza również, że planowane dochody ze sprzedaży majątku w wykonaniu rocznym były realizowane znacznie poniżej planu, wg sprawozdania Rb-27S za III kw. 2024 r. wykonanie wyniosło 44.500 zł, przy planie 1.925.380 zł. Chociaż dochody te w objaśnieniach mają swoje uzasadnienie, to jednak, jak wskazują dane historyczne, źródła tych dochodów niosą za sobą bardzo duże ryzyko niepewności, na co Skład Orzekający rokrocznie, zwracał uwagę i ponownie taką uwagę zawarł w opinii do przedłożonego projektu budżetu.

Biorąc pod uwagę **bardzo wysoki stan zobowiązań dłużnych (na koniec 2025 roku sięgający 12.115.000 zł, tj. (38,85 % do planowanych dochodów ogółem i 44,01% do planowanych dochodów bieżących),** ryzyko wynikające z odległego okresu prognozowania, możliwość odchyleń w realizacji poszczególnych wielkości planistycznych powodowanych ogólną koniunkturą gospodarczą oraz mając na względzie przywołany wyżej zmienny poziom wykonania parametrów istotnych dla kształtowania się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, Skład Orzekający **zwraca uwagę,** iż w celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach, na które zaciągnięto zobowiązania, niezbędne jest stałe monitorowanie realizacji przyjętych założeń określonych w Wieloletniej Prognozie Finansowej pod katem faktycznej realizacji, zwłaszcza prognozowanych nadwyżek operacyjnych oraz dochodów ze sprzedaży majątku. Podkreśla również konieczność zachowania rygorystycznej dyscypliny w wykonaniu budżetów w okresie objętym projektem, celem urzeczywistnienia zakładanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej wartości, w tym osiągnięcia

prognozowanych indywidualnych wskaźników spłaty zadłużenia, uwarunkowanych przede wszystkim odpowiednimi wynikami operacyjnymi budżetów. Skład orzekający wskazuje jednocześnie, iż niezrealizowanie istotnych czynników tzn. nadwyżek operacyjnych i dochodów ze sprzedaży majątków w wysokościach ujętych w prognozie może wpłynąć negatywnie na kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach przyszłych.

Biorąc powyższe pod uwagę skład orzekający wydał opinię jak w sentencji.

P o u c z e n i e:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Maria Wasilewska